

دانشگاه پیام نور

واحد - تهران - جنوب

دانشکده علوم انسانی گروه حقوق

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی

موضوع پایان نامه: بررسی و تحلیل قاچاق انسان و مجازات آن در حقوق کیفری ایران و اسناد
بین الملل

استاد راهنما: دکتر حسن عالی پور

استاد مشاور: دکتر محمد رضا الهی منش

دانشجو: لیلا ابدام جونقانی

مهر ماه ۱۳۹۰

Payam-E - Nour University

South Branch Tehran

Faculty Of Human Sciences The Group Law

M.A Thesisin Criminal Law an criminology

**Thesis Subjet: Survey And Analtical on Human Smuggling And Legal Penalty in
Iran Criminal And Doucuments Law**

Academis Supervisor:DR Hasan Aali Pour

Academis Advisor:DR Mohammad Reza Elahi manesh

Student:Leila Ebdam Jounaghani

October 2011

دانشگاه پیام نور

دانشکده حقوق

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی

عنوان پایان نامه:

بررسی و تحلیل قاچاق انسان و مجازات آن در حقوق کیفری ایران و اسناد بین الملل

دانشجو: لیلا ابدام جونتقانی

استاد راهنما: جناب آقای دکتر حسن عالی پور

استاد مشاور: جناب آقای دکتر محمد رضا الهی منش

پاییز ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور
دانشگاه پیام نور استان تهران
المعلم اول بیک النرج والعاذره انسر

شماره
تاریخ
پیوست

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق گرایش جزا
تحت عنوان :

بررسی و تحلیل قاچاق انسان و مجازات آن در حقوق کیفری ایران و اسناد بین المللی

نام خانوادگی : ابدام جوتقانی
شماره پروژه : ۵۹۰۳
تاریخ دفاع : ۱۳۹۰/۷/۲۸
نام : لیدا
شماره دانشجویی : ۸۶۸۱۰۲۲۵۲
ساعت : ۱۱:۳۰-۱۲:۳۰
درجه ارزشیابی : عالی
نمره : ۹/۳۵
هیات داوران :

داوران	نام	نام خانوادگی	کد استادی	مرتبه علمی	امضاء
راهنما	حسن	عالی پور	۴۱۶۶۱۷		
راهنمای دوم	-	-	-		
مشاور	محمد رضا	الهی منش	۲۲۵۲۹۹	استاد	
مشاور دوم	-	-	-		
داور	نریمان	فاخری			
داور دوم	-	-			

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

که وجودشان با ارزشتین نعمت برایم بوده و هر چه هستم و هر چه دارم از زحمات و دعایی خیر ایشان است، ان شاء الله که قادر به جبران ذره ای از زحمات و محبت بیکران ایشان باشم.

همسر مهربانم

که وجودش برایم مظهر عشق و زندگی است. و همواره همچون چراغی فروزان به وجودم گرمی و روشنی بخشیده است.

خواهر و برادرانم

که وجودشان برایم مظهر محبت و مهربانی است.

تقدیر و تشکر

پیش از هر سخن و یا کلامی، بر خود فرض می دانم که از زحمات بی شائبه و ارجمند **جناب آقای دکتر حسن عالی پور**، که از همان اوان انتخاب موضوع پایان نامه تا به ثمر نشستن آن، زحمت راهنمایی اینجانب را تقبل فرموده و من را در تدوین این نوشتار، یاری فرمودند قدردانی نمایم چه ایشان با ارائه نظرات عالمانه خویش، بر عمق و غنای مطالب این نوشتار افزودند، مضاف بر آن، در طی مدت انجام کار موضوع پایان نامه، اینجانب از حسن سلوک بهره ها برده و درس اخلاق گرفتم.

همچنین از استاد ارجمند و گرامی **جناب آقای دکتر محمد رضا الهی منش** که به عنوان استاد محترم مشاور، با ارائه مشاورات ارزنده خویش، من را در تدوین نوشتار و مطالب مربوط به آن، یاری فرمودند قدردانی نموده و مزید توفیقات بیش از پیش و روز افزون ایشان را از درگاه خداوند منان مسالت می نمایم.

در نهایت از زحمات **جناب آقای دکتر نریمان فاخری** که به عنوان استاد محترم داور، داوری پایان نامه را به عهده داشته و از نقطه نظرات مفید و اندیشمند ایشان بهره بردم، کمال تشکر و سپاس را دارم.

نام خانوادگی: ابدام جونقانی
نام: لیلیا
دانشکده: حقوق رشته تحصیلی: حقوق جزا و جرم‌شناسی
استاد راهنما: جناب آقای دکتر حسن عالی پور
عنوان پایان نامه: بررسی و تحلیل قاچاق انسان و مجازات آن در حقوق کیفری ایران و اسناد بین الملل
تاریخ دفاع: مهر ماه یک هزار سیصد و نود

چکیده

قاچاق انسان، یکی از جرایم علیه کرامت انسانی، همه ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشورها را مورد تهدید قرار داده است و به عنوان یکی از بزرگترین جرایم سازمان یافته به دلیل سود و منافع سرشار آن و خطرات بسیار کم ناشی از آن گروه‌های جنایتکار بین المللی را به ارتکاب آن برانگیخته است. قاچاق انسان که با تعبیرهای همچون تجارت سفید، بردگی مدرن یا شکل مدرن بردگی به کار می رود، یکی از مهمترین چالشهای بیش روی جامعه بین المللی در قرن حاضر است. تصویب کنوانسیونهای بین المللی در این خصوص نشان دهنده وجود این معضل در عرصه بین المللی در قرن حاضر است که این خود نیازمند عزم دولتها و جامعه بین الملل در مبارزه با این پدیده شوم می باشد.

کلید واژه: قاچاق انسان، قاچاق زنان، جرم سازمان یافته، کنوانسیون پالمو، قانون مبارزه با قاچاق انسان

فهرست مطالب

مقدمه.....	ز
الف:شناخت مساله.....	ح
ب:سوالات.....	ط
ج:فرضیات.....	ط
د:هدف.....	ی
ه:روش تحقیق.....	ی
و:مشکلات تحقیق.....	ی
ز:ساختار تحقیق.....	ک

بخش اول:مبانی جرم قاچاق انسان و ماهیت آن..... ۱

فصل اول:تعاریف و مفاهیم..... ۲

مبحث اول:معنای لغوی و اصطلاحی جرم قاچاق..... ۲

مبحث دوم: تعریف قانونی از قاچاق انسان و ماهیت آن..... ۵

گفتار اول:تعریف قاچاق انسان در قانون داخلی..... ۵

گفتار دوم تعریف قاچاق انسان در اسناد بین الملل..... ۶

مبحث سوم:پیشینه تاریخی قاچاق انسان..... ۹

گفتار اول:پیشینه موضوع در اسناد و کنوانسیونهای بین المللی..... ۹

گفتار دوم:پیشینه موضوع در قانون داخلی..... ۱۵

- فصل دوم: عوامل موثر در گسترش و توسعه قاچاق انسان..... ۱۶
- مبحث اول: عوامل مربوط به قربانیان قاچاق انسان..... ۱۸
- گفتار اول: عوامل اقتصادی، بیکاری و اختلافات خانوادگی..... ۱۸
- گفتار دوم: اعتیاد و طلاق..... ۱۸
- گفتار سوم: سطح پایین تحصیلات و آگاهی قربانی جرم..... ۱۹
- مبحث دوم: عوامل مربوط به مرتکبین قاچاق انسان..... ۱۹
- گفتار اول: تغییر ارزشها..... ۱۹
- گفتار دوم: رشد خرده فرهنگهای منحرف و ضعف اعتقادات دینی..... ۲۰
- گفتار سوم: ضعف برخوردهای قانونی..... ۲۰
- فصل سوم: اقدامات پیشگیرانه در مورد قاچاق انسان..... ۲۱
- مبحث اول: اقدامات پیشگیرانه در سطح بین الملل و منطقه ای..... ۲۱
- گفتار اول: اقدامات پیشگیرانه در سطح بین الملل..... ۲۲
- گفتار دوم: اقدامات پیشگیرانه در سطح منطقه ای..... ۲۵
- مبحث دوم: اقدامات پیشگیرانه در سطح ملی و داخلی..... ۲۶
- بخش دوم: عناصر تشکیل دهنده جرم قاچاق انسان و مجازات آن..... ۲۹
- فصل اول: عناصر سه گانه جرم قاچاق انسان در حقوق ایران و اسناد بین الملل..... ۳۰
- مبحث اول: عنصر قانونی..... ۳۱

۳۲	مطالعه تطبیقی جرم قاچاق انسان در اسناد بین الملل
۳۵	مبحث دوم: عنصر مادی
۳۵	گفتار اول: جرم تام
۳۶	بند الف: رفتار مادی فیزیکی
۳۷	۱- اجبار و اکراه
۳۸	۲- تهدید
۳۸	۳- خدعه و نیرنگ
۳۹	۴- سوء استفاده از قدرت یا موقعیت خود
۳۹	۵- سوء استفاده از وضعیت و موقعیت مجنی علیه (بزه دیده)
۴۰	بند ب: نتیجه مجرمانه
۴۰	گفتار دوم: جرم ناقص
۴۱	بند الف: شروع به جرم
۴۲	۱- عنصر قانونی
۴۲	۲- عنصر مادی
۴۲	۳- عنصر روانی
۴۳	بند ب: جرم محال
۴۴	بند ج: جرم عقیم

گفتار سوم: شرکت و معاونت در جرم قاچاق انسان.....	۴۵
بند الف: شرکت در جرم قاچاق انسان.....	۴۵
۱- عنصر قانونی شرکت در جرم قاچاق انسان.....	۴۵
۲- عنصر مادی شرکت در جرم قاچاق انسان.....	۴۵
۳- عنصر معنوی شرکت در جرم قاچاق انسان.....	۴۶
بند ب: معاونت در جرم قاچاق انسان.....	۴۶
مبحث سوم: عنصر روانی جرم قاچاق انسان.....	۴۸
گفتار اول: سوءنیت عام.....	۴۹
مطالعه تطبیقی سوءنیت عام در جرم قاچاق انسان.....	۴۹
گفتار دوم: سوءنیت خاص.....	۵۰
مطالعه تطبیقی سوءنیت خاص در جرم قاچاق انسان.....	۵۰
گفتار سوم: انگیزه یا داعی.....	۵۱
گفتار چهارم: علم و اشتباه.....	۵۱
فصل دوم: مجازات جرم قاچاق انسان.....	۵۲
مبحث اول: مجازات اصلی.....	۵۲
مبحث دوم: مجازات تبعی و تکمیلی (تتمیمی).....	۵۵
مبحث سوم: تشدید مجازات قاچاق انسان.....	۵۶

- گفتار اول: کیفیات مشدده عام..... ۵۶
- بند الف: تعدد جرم..... ۵۶
- ۱- تعدد واقعی یا مادی..... ۵۷
- ۲- تعدد معنوی یا اعتباری..... ۵۷
- بند ب: تکرار جرم..... ۵۹
- گفتار دوم: کیفیات مشدده خاص..... ۶۰
- بند الف: سمت دولتی مرتکب..... ۶۰
- بند ب: وضعیت بزه دیده..... ۶۱
- مبحث چهارم: تعلیق، تخفیف، آزادی مشروط..... ۶۲
- گفتار اول: تعلیق مجازات..... ۶۲
- گفتار دوم: تخفیف مجازات..... ۶۳
- گفتار سوم: آزادی مشروط..... ۶۴
- مبحث پنجم: اقدامات تأمینی راجع به قاچاق انسان..... ۶۵
- گفتار اول: تعطیل کردن موسسات..... ۶۶
- گفتار دوم: ضبط اشیاء..... ۶۷
- فصل سوم: صلاحیت محاکم در ارتباط با جرم قاچاق انسان..... ۶۹
- مبحث اول: صلاحیت و انواع آن..... ۶۹

- گفتار اول: صلاحیت ذاتی..... ۶۹
- گفتار دوم: صلاحیت محلی..... ۷۱
- گفتار سوم: صلاحیت جهانی..... ۷۳
- مبحث دوم: نحوه رسیدگی..... ۷۴
- مبحث سوم: تجدید نظر خواهی..... ۷۵
- فصل چهارم: حیثیت عمومی جرم قاچاق انسان..... ۷۶**
- فصل پنجم: مرور زمان در جرم قاچاق انسان..... ۷۷**
- فصل ششم: ضرر و زیان ناشی از ارتکاب جرم..... ۷۸**
- مبحث اول: ضرر و زیان مادی..... ۷۸
- مبحث دوم: ضرر و زیان معنوی..... ۷۹
- مبحث سوم: ضرر و زیان جسمانی..... ۸۰
- بخش سوم: قاچاق انسان جرم سازمان یافته در کنوانسیون پالمو..... ۸۲**
- فصل اول: مفهوم جنایت سازمان یافته فرا ملی..... ۸۳**
- مبحث اول: تعریف جرم سازمان یافته..... ۸۴
- مبحث دوم: مسئولیت شخص حقوقی..... ۹۰
- گفتار اول: مسئولیت کیفری شخص حقوقی در حقوق ایران..... ۹۱
- گفتار دوم: مسئولیت کیفری شخص حقوقی در کنوانسیون پالمو..... ۹۳

مبحث سوم: ویژگیهای جرایم سازمان یافته در کنوانسیون پالمو.....	۹۴
فصل دوم: موضع ایران در خصوص کنوانسیون پالمو.....	۹۵
مبحث اول: چالشهای الحاق ایران به کنوانسیون پالمو.....	۹۶
گفتار اول: چالشهای بنیادی.....	۹۶
گفتار دوم: چالشهای مفادی.....	۹۷
مبحث دوم: آثار الحاق ایران به کنوانسیون پالمو.....	۹۸
فصل سوم: پروتکل دوم الحاقی به کنوانسیون ۲۰۰۰ و مقایسه اجمالی آن با قانون	
مبارزه با قاچاق انسان.....	۹۹
مبحث اول: قاچاق انسان در پروتکل الحاقی به کنوانسیون پالمو.....	۹۹
مبحث دوم: مقایسه اجمالی پروتکل پیشگیری، سرکوب و مجازات قاچاق اشخاص با قانون مبارزه	
با قاچاق انسان.....	۱۰۱
نتیجه گیری و پیشنهادات.....	۱۰۴
پیوست: قانون مبارزه با قاچاق انسان.....	۱۰۷
فهرست منابع.....	۱۰۹

مقدمه

قاجاق انسان از قدیم الایام و دوران باستان وجود داشته است به نحوی که سابقه تاریخی قاجاق و تجارت انسان به زمانهای قدیم باز می گردد. در قرن گذشته، خرید و فروش انسانها، به صورت تجارت بردگان رواج داشت. از آن هنگام که بشر برای ادامه حیات و بقا خود به کشاورزی رو آورد وعده معدودی مالک زمین های محدود شدند، عده ای دیگر نیز، به عنوان برده، مشغول به کار روی زمین های مالکین شدند و بدین ترتیب نظام طبقاتی و به دنبال آن برده داری به خصوص در جوامعی که سازمان یافتگی حکومتی و سیاسی در آن وجود داشت، عمومیت یافت.^۱

در ایران باستان نیز نظام طبقاتی و برده داری به خصوص در مورد اسرای جنگی ریشه دوانیده بود با این حال در نوشتگان بر جای مانده از آن دوران، خوش رفتاری با بردگان و شناسایی حقوق برای ایشان از جمله آزادی پس از چندین سال خوش خدمتی به چشم می خورد.^۲

وجود سیستم برده داری در ایران به دلیل وجود جامعه طبقاتی آن دوران بوده است. فرازی از سخنان « کورش کبیر » در کتیبه مشهور وی، در خور توجه است، وی اظهار می دارد: « تا روزی که زنده هستم نخواهم گذاشت مردان و زنان را به نام برده و کنیز یا با نامهای دیگر بفروشد و رسم بندگی باید از گیتی رخ بندد. »^۳

رویکرد ادیان به برده داری، پذیرش این نهاد به دلیل مقتضیات زمانی و مکانی بوده است. یهودیت برده داری را مشروع تلقی نموده و در همین راستا در سفر لاویان آمده است: « از امت های که در اطراف تو می باشند غلامان و کنیزانی را بخرید و ایشان را بعد از خود برای پسرانتان به ارث بگذارید تا وارث مورثی باشند و ایشان را تا ابد مملوک سازید. »^۴

در مسیحیت نیز اگر چه متن صریحی وجود ندارد اما بزرگانی همچون توماس آکوئیناس برده را بخشی از دارایی فرد و خانواده او می دانند.^۵

در میان اعراب برده داری رواج داشته است دین اسلام تنها ملاک برتری افراد را در تقوا دانسته و همه انسانها را با یکدیگر برابر می داند و بر آزاد سازی و احترام به بردگان تاکید ویژه ای نموده است و با هر گونه استثمار و بهره کشی از انسانها به مقابله می پردازد.

۱- عراقی، دکتر عزت الله، حقوق کار(۱)، انتشارات سمت، تهران، چاپ سوم، ۱۳۸۳-صفحه ۵۰

۲- اشتری، بهناز، قاجاق زنان بردگی معاصر، نشر اندیشه برتر، تهران، ۱۳۸۰، صفحات ۲۶-۲۵

۳- طباطبایی، سید مصطفی، مقاله فرادستان و فرو دستان، ضمیمه روزنامه شرق (سیاست نامه) شماره سوم، ۱۳۸۵، صفحه ۳۵

۴- همان، صفحه ۳۵

۵- همان، صفحه ۳۵

نظامهای مختلف نه تنها بردداری را نفی نمی کردند بلکه صاحبان قدرت در این امر دخالت داشتند با تحولات اجتماعی، بردگی و تجارت برده که پدیده کاملاً پذیرفته شده محسوب می شد به یک خطای اخلاقی و سپس به یک جرم بین المللی تغییر ماهیت داد.

رشد فرهنگی جوامع زمینه آگاهی و بیداری بردگان را فراهم ساخت و آنها را از بردگی رها کند، در نهایت نظام برده داری در جهان ملغی گشت و لیکن امروزه شاهد گونه جدیدی از نظام برده داری به شکل قاچاق و تجارت انسانها می باشیم به نحوی که هیچ نقطه از جهان را نمی توان عاری از آن دانست. به موازات پیشرفت جوامع و توسعه تکنولوژی، ارتباطات اجتماعی و روابط انسانی توسعه و گسترش چشمگیری یافته است. به تبع آن قاچاق انسان همانند سایر فعالیتهای مجرمانه رشد یافته و از سبک و سیاق سنتی خود خارج شده و دارای پیچیدگی خاصی شده و به صورت گروهی، سازمان یافته، هدفمند و فراملی ارتکاب می یابد و همه کشورها را درگیر خود نموده است و یک بحران در عرصه بین المللی محسوب شده که از ابتدای قرن بیستم جامعه ملل با تصویب اسنادی چون مقاله نامه بین المللی راجع به تامین یک حمایت موثر علیه معاملات جنایتکارانه موسوم به خرید و فروش سفید پوستان مصوب ۱۹۰۴ و اسناد دیگری از جمله مقاله نامه ۱۹۱۰، ۲۰۰۰، ۱۹۳۳، ۱۹۱۲ میلادی به مقابله با این جرم پرداخته است.

امروزه آمار دقیقی از افراد قاچاق شده وجود ندارد در ایران نمی توان از نرخ واقعی یا نزدیک به واقع قاچاق انسان صحبت کرد. در کشور ما بنا به مقتضیات جامعه و خلاء قانونی در خصوص مبارزه با قاچاق انسان به پیشنهاد وزارت امور خارجه، لایحه دولت تحت عنوان « مبارزه با قاچاق انسان » به تصویب رسید.

با این مقدمه در ادامه به شناخت مساله می پردازیم. منظور از شناخت مساله این است که چه چیزی موجب انتخاب این پایان نامه گردیده است و در واقع باید دانست که مسائل و معضلات مربوط به قاچاق انسان چیست؟

الف : شناخت مساله

جرم قاچاق همانگونه که از عنوان آن پیداست جرمی است که خصوصیت فراملی آن کاملاً محرز بوده و لذا خطرات و تبعات ناشی از آن متوجه کشورهای خواهد بود که این جرم به نوعی در سرزمین آنها واقع می گردد. قاچاق انسان بزرگترین فعالیت مجرمانه پس از مواد مخدر و اسلحه به شمار می آید که این خود نشانگر اهمیت موضوع است. گسترش قاچاق انسان از جهات مختلف امنیت جامعه جهانی را تهدید کرده است و با ترویج فحشا به اصول اخلاقی خدشه وارد می کند و موجب شیوع بیماریهای مسری شده که عواقب خانمانسوزی از خود بر جای می گذارد و از سویی سیستم اقتصادی کشورها را مختل می سازد در قاچاق اسلحه و مواد تنها یکبار می توان اسلحه و مواد مخدر را فروخت حال آنکه فرد قاچاق شده را به طور مکرر می توان فروخت.

علاوه بر این قاچاق انسان به عنوان جرم سازمان یافته فراملی آثار بسیار سویی در عرصه سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشورهای جهان از خود بر جای می گذارد که قابل انکار هم نیستند. در موارد بسیاری در آمد حاصل از قاچاق انسان وارد فعالیتهای مجرمانه سازمان یافته دیگری از قبیل پولشویی می شود، لذا مبارزه با قاچاق انسان مانع گسترش سایر فعالیتهای مجرمانه می گردد.

به موازات گسترش قاچاق انسان، سازمانهای بین المللی با تصویب کنوانسیونهایی در این خصوص به مبارزه با این جرم پرداخته اند و عزم کشورهای مختلف در مبارزه کیفری با این جرم افزایش یافته و تلاش نموده اند با وضع قوانین شدید به سختی با قاچاقچیان مبارزه نمایند.

در سالهای اخیر کشور ما به شدت با این پدیده درگیر بوده تا جایی که مسئولین کشوری را وادار به تصویب قانون مبارزه با قاچاق انسان در سال ۱۳۸۳ نمود.

ب: سئوالات

سئوالات مطروحه در این پژوهش عبارتند از:

۱- ماهیت جرم قاچاق انسان چیست؟

۲- چه علل و عواملی در جذب قربانیان این جرم به باندهای تبهکار و همچنین سوق دادن افراد به ارتکاب این جرم نقش دارد؟

۳- آیا اسناد بین الملل موجود توانسته است در کاهش این پدیده شوم موثر باشد؟

ج: فرضیات

۱- قاچاق انسان جرمی با ماهیت فراملی و سازمان یافته است.

۲- در جذب قربانیان این جرم به باندهای جنایتکار شرایط نامطلوب اقتصادی، اجتماعی، خانوادگی، فرهنگی و ... نقش عمده ای دارند به نحوی که قاچاق گونه ای گشایش و رهایی برای قاچاق شده محسوب شده و از طرف دیگر برای باندهای تبهکار و مرتکبین این جرم سود و منافع سرشاری به دنبال خواهد داشت.

۳- نقائص و کاستی های زیادی وجود دارد از جمله عدم هماهنگی دولتها در مبارزه و پیشگیری از آن و همچنین مجازاتهایی که در نظر گرفته شده برای مرتکبین این جرم مناسب به نظر نمی رسد.

د: هدف

امروزه قاچاق انسان به قصد بهره کشی جنسی از زنان و کودکان به عنوان یک جرم بین المللی مطرح شده و هر ساله تعداد زیادی از انسانها که قسمت اعظم آنان را زنان و کودکان می باشد از کشورهای که از مصونیت کمتری در قبال قاچاقچیان برخوردار هستند یا دچار فقر مالی هستند یا در حالتی که هیچ راه فراری برای آنان وجود ندارد در انتفاع دیگران قرار می گیرند این انتفاع می تواند بهره کشی جنسی از آنها، کار اجباری، ازدواجهای دروغین و فرزند خواندگی باشد. و این خود تمایل گروههای مجرمانه سازمان یافته را به در ارتکاب این جرم برانگیخته است و جرم قاچاق انسان را به یکی از سودآورترین جرایم تبدیل کرده است.

لذا هدف از این تحقیق پرداختن به مساله قاچاق انسان در قالب یک جنایت سازمان یافته فراملی می باشد و در این خصوص به بررسی اسناد و کنوانسیونهای بین المللی موجود پرداخته می شود و لیکن باید توجه داشت که مبارزه با قاچاق انسان علاوه بر امضاء و تصویب کنوانسیونهای بین المللی نیازمند اقدامات هماهنگ و منسجم بین دولتها می باشد، کشور ما هم در این زمینه نیازمند سیاستگذاریهای مناسب جهت پیشگیری و کاهش وقوع قاچاق انسان و تعقیب مجرمین و مجازات آنان و حفاظت و حمایت از قربانیان قاچاق انسان می باشد. لذا امید است نظام قضایی کشور ما آنگونه که شایسته است به این موضوع توجه لازم را نشان دهد.

ه: روش تحقیق

روش تحقیق هر چند به صورت تحلیلی بوده ولی تلاش شده که با ارتباط میان مفاهیم مختلف به مقایسه آنها با یکدیگر و نتیجه گیری و استدلال نیز پرداخته شود. به عبارت دیگر سعی شده است که با توجه به مفاهیم تحقیق یک ارتباط منظم و منسجم میان مطالب تحقیق فراهم آید. برای گرد آوری داده ها از روش کتابخانه و فیش برداری استفاده شده است. رجوع به منابع پایه، اصلی ترین منبع کسب اطلاعات محسوب می شود. این منابع اسناد، قراردادها، معاهدات، قوانین، مقررات و آیین نامه ها را شامل می شود. همچنین منابع دیگری همچون مدارک، کتاب، پایان نامه و مقالات و اطلاعاتی که در این زمینه وجود داشته است، مورد بررسی و استفاده قرار گرفته است.

و: مشکلات تحقیق

در خصوص جنایت سازمان یافته فراملی تحقیق ها و رساله های مختلفی نگاشته شده است که این رساله ها و تحقیق ها در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری حقوق جزا و جرم شناسی می باشد. و به صورت خاص به جنایات سازمان یافته فراملی پرداخته اند.

در خصوص قاچاق انسان، منابع اعم از کتاب و پایان نامه و ... بسیار کم بوده آن هم در حد مقالاتی بسیار کوتاه که تنها اشاره کلی و مختصر به قاچاق انسان نموده است و این خود از عمده ترین و مهم ترین مشکلات تحقیق به شمار می آید.

ز: ساختار تحقیق

در این پایان نامه که به تحقیقی در خصوص قاچاق انسان پرداخته شده است، تلاش گردیده با توجه به عدم سابقه جرم انگاری «قاچاق انسان» در حقوق داخلی و عدم وجود تحقیقاتی در این زمینه، بیشتر قانون داخلی و کنوانسیونهای بین المللی مورد بررسی قرار گیرد.

از این رو فصل اول از بخش اول به بررسی و تبیین معنای لغوی و اصطلاحی قاچاق انسان و تعاریف آن در قانون داخلی و اسناد بین الملل و ماهیت آن جرم و همچنین پیشینه تاریخی موضوع از لحاظ بررسی اسنادی که در کنوانسیونهای بین المللی و قوانین داخلی در راستای مبارزه با قاچاق انسان مورد تصویب قرار گرفته اختصاص یافته است.

در فصل دوم از بخش اول، عوامل موثر در گسترش و توسعه قاچاق انسان که برخی مربوط به قربانیان قاچاق انسان و برخی مربوط به مرتکبین آن می شود مورد بررسی قرار می گیرد. و در فصل سوم از بخش اول اقدامات پیشگیرانه ای که در سطح بین الملل و منطقه ای و داخلی در جهت مبارزه با قاچاق انسان صورت گرفته، مورد بررسی قرار می گیرد.

بخش دوم به بررسی عناصر تشکیل دهنده جرم قاچاق انسان و مجازات آن اختصاص داده شده است در فصل اول از بخش دوم ضمن تحلیل عناصر سه گانه جرم قاچاق انسان در حقوق ایران و اسناد بین الملل، در مبحث مربوط به عنصر مادی با عنایت به حصری بودن افعال مادی که توسط قانونگذار در ماده یک به آن اشاره نموده است تلاش گردید تا هر یک از افعال مذکور، تا حدود زیادی مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد و همچنین شرکت و معاونت در جرم قاچاق مورد بررسی قرار می گیرد.

فصل دوم از بخش دوم به بررسی مجازات جرم قاچاق انسان و تشدید مجازات آن و همچنین تعلیق، تخفیف، آزادی مشروط و اقدامات تأمینی اختصاص داده شده است.

فصل سوم از بخش دوم به بررسی صلاحیت و انواع آن و در ادامه در فصل چهارم به بررسی حیثیت عمومی جرم قاچاق انسان و در فصل پنجم به مرور زمان آن و در فصل ششم ضرر و زیان ناشی از ارتکاب جرم قاچاق انسان پرداخته خواهد شد.